

HAYVANLARDA FİZYOTERAPİ UYGULAMALARI

Neyran ALTINKAYA

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü & YDÜ Hayvan Hastanesi

neyran.altinkaya@neu.edu.tr

Tarihçe

Hayvanlarda fizyoterapi, Kuzey Kıbrıs ve Türkiye’de yeni bir alan olarak algılanmasına rağmen dünyada 1960’lardan beri uygulanmaktadır. 1960’larda at yarışlarının popüleritesinin artmasıyla Avrupa’da ilgi çekmiş ve ilk olarak 1967’de Sir Charles Strong (fizyoterapist) “Equine Physiotherapy” adlı kitabı yayınlamıştır. 1980’lerde Avrupa’da, 1990’larda ise Amerika’da köpeklerde fizyoterapi uygulamaları başlamıştır. 1996 yılında APTA ve AVMA birlikte düzenledikleri bir bildiri ile “hayvanlarda fizyoterapi” uygulamalarını “hayvan yaralanmalarının rehabilitasyonunda kullanılan non-invaziv teknikler” olarak tanımlamıştır.

Günümüzde fizyoterapi uygulamaları özellikle at, köpek ve kedilerin tedavilerinde kullanılmaktadır. Ayrıca çiftlik hayvanları, kuşlar, sürüngenler ve bazı vahşi hayvanlarda da uygulamalar vardır.

Kimler Hayvan Terapisti olabilir?

Hayvan terapisti olabilmek için fizyoterapistler Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri ve Avustralya’da lisansüstü eğitim alabilmektedirler. Ayrıca bu eğitimi veren sertifika programları da bulunmaktadır. Ancak Hayvanlarda Fizyoterapi uygulayabilmek için hayvanın anatomi ve fizyolojisine hakim olmak gerekir. Bu sebeple bu kişiler mutlaka anatomi ve fizyoloji eğitimi almalıdır. Ayrıca hayvan davranışlarına hakim olmalı ve hayvanlarla iyi iletişim kurabilmelidir.

Yakın Doğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü’nde ülkemizin ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk “Hayvanlarda Fizyoterapi” lisans dersini açmış olmaktan büyük gurur duymaktayız.

Hayvanlarda fizyoterapi uygulamalarının amaçları

Hayvanlarda fizyoterapi uygulamalarının amaçları insanlarla paralel olarak;

- Ağrıyı azaltmak,
- İyileşmeyi hızlandırmak,
- Kas kütleini korumak,
- Kas gelişimini ve eklem stabilitesini desteklemek,
- Eklem esnekliğini korumak,
- Derin duyuları, denge ve koordinasyonu geliştirmek,
- Dejeneratif eklem hastalıklarından korunmak,
- Kardiyovasküler dayanıklılığı geliştirmek olarak sıralanabilir.

Ayrıca cerrahi sonrası komplikasyonların önlenmesinde de etkilidir. Bu bağlamda hayvanlarda fizyoterapi uygulamaları hareket ve fonksiyonu geliştirerek hayvanın yaşam kalitesini artırır.

Hayvanlarda fizyoterapi hangi alanları kapsar?

Hayvanlarda Fizyoterapi uygulamaları kas-iskelet sistemi yaralanmaları, ortopedik fizyoterapi, nörolojik fizyoterapi, solunum yolları (respiratuar) fizyoterapisi, geriatric fizyoterapi ve spor yaralanmaları olarak sınıflandırılır.

Hayvanlarda Fizyoterapi uygulamaları

Uygulamalar manuel terapiler, fiziksel modaliteler ve egzersiz tedavisi olarak üç başlıkta toplanır.

Manuel terapi uygulamaları; mobilizasyonlar, masaj, manipülasyonlar, traksiyon uygulamaları, pasif hareketler, yumuşak doku teknikleri ve germelerdir.

Fiziksel modaliteler; düşük doz lazer uygulamaları, terapatik ultrason, elektrik uyarıları (NMES-TENS), diatermi, magnetoterapi, ESWT ve sıcak-soğuk uygulamalardır.

Egzersiz tedavisi ise; kuvvetlendirme egzersizleri, esnekliği artırıcı egzersizler, dayanıklılık egzersizleri, denge ve duyuyu geliştirici egzersizler ve yürüme eğitimlerini içerir. Ayrıca tedavi programlarında postür düzeltici egzersizler, pozisyonlama ve yoğun bakım

uygulamaları da bulunmaktadır. Su içi egzersizler özellikle kırık sonrası ve dejeneratif eklem hastalıklarında çok yaygın olarak kullanılmakta ve faydaları bilinmektedir.

Anahtar noktalar

1. Hastaların fizyoterapiye erken yönlendirilmesi sonucu etkilerin daha fazla olduğu bilinmektedir. Bu sebeple Veteriner hekimin erken yönlendirmesi tedavinin başarısını arttırmaktadır.
2. Rehabilitasyon programında multidisipliner çalışma çok önemlidir. Veteriner hekimin ve diğer ekip üyelerinin fizyoterapinin ne olduğunu ve faydalarını bilmesi gerekmektedir.
3. Hayvan sahiplerinin fizyoterapi uygulamalarından haberdar olması ve farkındalığın artırılması hedeflenmelidir.